

Béts.

Tegnap reggel, azt a' győzedelmi hirt hozta egy Kurir, az ide való Orosz Követ H. Gallitzinhez, hogy Apr. 8-dikán *Siumla* és *Silifria* között meg verték az Oroszok a' Nagyvezért; még pedig olly diadalmaflan; hogy (a' mint értésünkre eshetett) 3000 Törököt le vágtek; 5000-et, két Basával együtt el fogtak; a' hajókat mind el vették. — Nem tarthatá meg tehát a' Törököket *Jussuf* Nagyvezérjekhez való nagy bizodalnok, 's annak szerentsés vitézi okosságába vetett hiedelmek is. — A' millyen kedvetlen hir ez *Konstantinápolyban*, 's a' *Londoni*; és *Berlini* Kabinetokban: szintén olly örvendetes *Petersburgban II. Katalinnak*. Mert annak hallására, mindjárt alsóbb 's tsendesebb hangon kezdenek kétség kívül beszélleni az *Angliai* 's *Prussziai* Udvarok; ezzel a' bölts, állhatatos, és sok Fejedelmeknél nagyobb Fejedelem-Affzonnyal: szemlátomást nagyobb erejek fog lenni azon hathatós okoknak, melyekkel arról kívánnya *II. Katalin* meg győzni az említett Udvarokat; és *Hollandiát*, hogy tellyességgel nem kívánhatnák: hogy ő, a' maga meg-támodójának a' Töröknek; átallyában vissza adja mind azt, valamit tőle győzedelmes karral el vett; 's ekképpen még tsak a' kára se fordullyon meg, a' mellyet okoztak néki a' Törökök; jövődöbéli bátorságos állapotjának se vetesse meg a' fundamentomát: következésképpen a' maga Alattvalóinak hozzája való bizodalnokokat 's szereteket ennél fogva el veszesse.

Tegnap i napon, úgymint Nagy-Tsötörtökön, minékutánna vége lett volna az Udv. Kápolnában az Isteni Tiszteletnek: egyenészen az *Arany-Székbe* ment *Ferentz Föhertzeg*; holott is Fels. Attyának képében, meg mosta 's tsókolta 12 öreg Koldúsoknak lábaikat; annakutánna gazdagon megvendégeltette őket — meg is ajándékoztatta.

Magyar Ország.

*Méltóságos, és Fő - Tisztelendő NUNKOVITS
GYÖRGY Úrnak Emlékezete.*

Kit a' kesergő Hír' szava mindenütt,
A' merre Földünk nyújtya határait,
Hólttnak kiáltott, kit valóban

Minden igaz *Magyarok* sirattak:
Él még Hazánknak hív Fija, *Nunkovits
György*, Nemzetünknek tzimere, gyámola
Nyelvünknek, egy fő dísze, fényes

Tsillaga bús Egeinknek, él még!
Te, oh Halandók' gyilkosa, mord halál!
Miért kevélykettz? ám azok, a' kiket

Nagy Elme, 's jó Szív ékesített,
Büszke hatalmad alá nem esnek.

Sem győzedelmes tziprusod' ágai
Azoknak áldott sirjaikat soha

Bé nem borithattyák homállyal;
Mennyei fény lebeg ott, 's világít —
De melly szokatlan láng tsap alá izemem'
Hejjára? Mennynek pitvara, tsillagos

Ég! már feletted jár ditsöültt
Nunkovitsunk, 's le felé tekinget.
Itt láttya, mint döl lak-helyek e' Világ'

Széles piattzán fennyen uralkodó
Nagyoknak, és Fél-Isteneknek,

Láttya, mi kis hatalomba bíznak.
Páltzájok, a' melly tsak nem imádtatik,
A' melly fok ezret most fenyeget, 's le ver
A' földre, rémítő kezekből

Egy rövid óra alatt ki-fordúl.
Márványra festett pompa, kevély nevek,
Tündér hiúság' képi, nagy Oszlopok,
A' femmiségnek tengerébe

Melly ifzonyú zuhanással esnek!!
Szerzője ezen méltóságos tárgyú 's elő-adású
Verseknak, *Székesfejérvári Kir. Professzor Tiszt.*
Virág Benedek Úr.

A'

A' *Pesti* Univerfitásban *Aesthetikát* tanított Professor *Verthes* Úr, kéntelenítettett egésségének meg bomlása miá, a' Tanítóságnak róla való le vétettetését kérni, mellyet is, elztendei felesleg való fizetéssel együtt meg nyervén, *Péttersburg* felé vette útját a' napokban. A' *Verthes* Úr helyébe elől állíthatandó Tanító eránt, következő foglalatú Jelentést bortsátott vólt Mártz. 26-dikán a' F. Kir. Helytartó Tanáts *Pozsonból*, minden Vármegyékhez:

„(Tit.) Le mondatván Professor *Verthes* Fridrikkel tanítói hivatalát a' betegeskedés, üresfen maradott az *Aesthetikai* Katedra a' *Pesti* Kir. Univerfitásban. Az említett Tanító - Széknek béültetése végett, az *Aesthetikai* Szép Tudományok' tanítására alkalmas, és különösen olly Személyek' elő - mutatását méltóztatott Ő Felsége kegyelmessen meg hagyni, kik a' Magyar Ifjúságot a' Hazai Litteraturában is kiváltképpen útásíthassák, a' mennyiben t. i. ez a' *Szép Tudományok* közzé tartozik, 's mellynek jeles remekjei vagynak az Anyai Nyelven is; ne hogy a' Nyelvet nem tudó Professzor miá, saját Hazai Nyelvének tudása nélkül kéntelenítessen maradni az Ifjúság: melly dolog Ő Felsége' akaratjával is igen nagyon ellenkezne, úgymint a' ki annyira óhajtja a' *Magyar Litteraturának* gyarapodását. Az elő adott kegyelmes Kir. Rendelést tehát a' végre közli ezen Kir. Helyt. Tanáts, fenn titulált Uraságtokkal, hogy azt magok Megyéjekben a' maga módja szerént közönségessé tétessék, — valamint azt is, hogy a' Professzorság eránt magokat jelentendő Személyek, kérő Írásaikat a' jövő Május hónapnak végéig ide meg küldjék; végre arról is tegyenek emlékezetet Uraságtok, hogy az *Aesthetika*' Tanítójának, nem tsak a' *Poesisnak* (a' *Hazainak* is) minden részeiben kell jártasnak lenni; hanem ollyannak is, a' ki a' festés, kép-faragás, metzés, 's a' szép mes-

terségeknek fundamentomira tartozó más tárgyakról helyes ítéletet tudjon plántálni, 's valóságos jó ízt önteni Halgatóikba."

Folytatása azon Irás-Töredéknek, melyből közlötünk volt már mustrául, a' múlt Postán egy Darabot.

„A' mi mostán élő Affzonyaink, és Lyánkáink a' leg jobb Szakátsnék *). Nem azért, mintha mindent magok főznének; hanem hogy parancsolni tudnak, ítéletet tehetnek az étel' minéműségéről, 's a' Tselédnek meg tudják mondani, hol és miben hibáztak **). — A' mi Lyánkáink' varrásbéli munkáik, mint meg annyi kis remekek. Az affzonyi foglalatosságoknak minden egyéb részeit is meg kell tanulniok, hogy annak idején magokon segíthessenek. — De ezeken kívül, nem mulatjuk el őket azokra is oktattatni, a' mik az ő velek való társalkodást kedvessé tesz, t. i. a' musikára, és a' tántzra. Lelkeiknek nagyobb kimiveltetése végett, olly könyveket adunk kezeikbe, melyek egyfzersmind gyönyörködtetnek, és oktatnak. Külömben sinsenek már most ollyan Iróink, kik azon törekednek, hogy a' gonoszságnak tsábító képet adjanak, lest vessenek a' jó erkölts."

*) Ismét egy példája, a' XIX. Századi Affzonyi Nem' érdemeinek.

**) Igazság szerént, egy Lyánkának se kellene addig a' férjhez-menést meg engedni, míg annak tanú-bizonyságát nem adja, hogy a' házi Gazdasszonyosság' folytatására alkalmas. — Minden Pap' Megyéjében néhány értelmes Affzonyokat kellene választani, kik erre vigyáznának; és míg ezektől a' Pap írást nem látna, addig senkit se merne meg-eskeletni. — Nem sokára alkalmasabb Affzonyaink lennének.

költsnek, és kígyókat rejtsenek a' virágok alá — mi azokat, az emberi bódogság' rontóinak tartanánk, és gyűlölséggel, 's átokkal büntetnénk. — Ha Lyánkáink, férjhez-meneteleknek idejét el érték, akkor a' Szülék minden figyelmetefiségeket arra fordítják, hogy őket érdemes jó Feleségekké tehessék. Meg engedjük nékik, az Iffjakkal való társalkodást; de csak azokkal, a' kiknek nemes gondolkodások 's jó erköltsök tudva vagyon előttünk. Le festjük nékik a' Tsábítót, és a' nyomorúságot, melyet az eszközöl. Leg édesebb örömünk az, ha el érhetjük azt a' szerentsés órát, melyben Leányunkat tisztán, és szeplőtelenül vezetjük egy érdemes Iffjú' karjai közzé. Előre meg mondjuk nékik mind azokat, a' miket tudniok szükséges, hogy a' Világnak minden tsábításai is őket meg ne tántoríthassák. A' leg neme sebb Iffjú' szívéen, ez által könnyítettik győzedel meskedések. Őrizzük őket, hogy a' gyönyörűségekkel való vissza-élés, és az élet' módjában meg történhető vigyázatlanságok által, külső kelle metefiségeket el ne veszítsék; mellynek meg-örzésére magok is kötelesek *). Azonban arra is megtanítjuk, hogy a' testi szépség, egyedül az érdem és az illendőség által éri el tökéletességét. Meggyőztetnek arról, hogy egy szép, de indulatos Személy soha sem tettzik annyira, mint a' nyájas, és természet szerént jó Lyánka; bár melly igen kevés szépséggel bírjon is ez; továbbá, hogy melly igen bódogtalan az a' Lyánka, ki csak addig tettzik, míg néma, és mihent száját fel-tátja, azonnal meg-útáltatja magát. Oktattatnak a' szép, és erőltetés nélkül való erköltsi tulajdonságokban, és alkalmatoslakká tétetnek arra, hogy kedves, kelle-

*) A mai időbéli Lyánkák' negyed része, a' rendetlen tántz által rontja el magát.

kellemes befzélgetésekkel málathassák a' velek-társalkodókat; 's fetsegök azonban ne legyenek *). Nem engedjük meg nékik, a' külső szépségben való kevélykedést, 's Leány-Társaik eránt is, kik talán nem olly kellemesek, mint ők, azonban bírnak szeretetre méltó erköltsökkal, tisztelget, és nagyra betsülést öntünk beléjük. El vezetjük őket a' külső Társaságokba, 's a' mi jó azokban, meg esmertetjük velek; meg nem engedjük azonban, hogy azoknak minden módijokat, bár ha még olly igen rendkívülvalók lennének is, kövessék, sőt az azok' követésére únszóoló kívánságokat is el-óltjuk benne. Az az öltözetnek leg-kiesebb neme, melly az egész termetet ki mutatja **). — Ha a' Leány, meg ígérte már a' Férfinak az öfzve-kelest, 's az örökös szerelmet, és az esketés' ideje közelget, akkor az Anya — egy olly szerentsés órában t. i., mellyben a' szív minden érzékenyítő, bé-ható tárgyak előtt nyitva áll — külön veszi Leányát, és illy forma intéseket tesz hozzája: „*Leányom!* Te már Menyasszony vagy, egy jó erköltsökkal tellyes, ártatlan Menyasszony! Néked azzá kell lenned, a' mi én vagyok: Feleséggé, és Anyává. Én, abban a' bizodalomban élek, hogy jövendőbéli Férjednek henned egy tökéletes Feleséget neveltem. Most lépsz életednek leg főbb helyére, hallyad az én oktatásimat, és kövesd azokat: A' Szerető,

és

*) *A' XVIII. Százban, ezt a' tudományt nem messze vitték.*

**) *Ha ez igaz, a' minthogy nem is kételkedhetni benne; úgy nem tudok rendkívülvalóbb módit, mint az abrantsos farak vóltak, mellyeknek a' házak' kapui is keskenyek valának. De hálá a' jó ízlésnek, már ezeket is számkivetésbe küldötték Asszonyaink!*

és Férj, két, egymástól különböző Teremtések. Az a' szerelem, melly a' házasságot szerzi, rövid ideig tartó; de okosság által, a' leg tartóssabb barátságga változhat — egygy olly barátságga, mellyet tsak a' halál ronthat el. — Felejtsd el már most a' Szeretöt, 's Férjed legyen szívednek egyetlen egy foglalatossága. Az erántta való magad - viselése, tettző legyen, minden magad' meg-alatsonítása nélkül, nyájas hízkelkedés nélkül, és mérséklett félénkség nélkül. Úgy nézd öt', mint Fejedet, mint Istápodat. Tanúld ki természetjét, 's ahoz alkalmaztasd magadat. Ne avatkozz az ő foglalatosságaiba. Ha rossz kedve van, igyekezz öt' meg vidámítani; hogy ha pedig első igyekezeted el nem érte tzelját, hagyd békével, különben még jobban fel fognád bosszontani — A' Férjfiaknak különös természetek vagyon. — Azt soha se mondjad, hogy más Szeretöket vetettél meg érette; az illy szemre - hányásokat nehezen szenvedik a' Férjfiak, 's azon kívül, bizonyosan ő is el-felejtett éretted más Lyánkákat. — Ne kívánnny több költséget ruházatidra, mint a' mennyi jövedelméből ki telik; és ne ásítozz arra, a' mire szükséged nintsen. Ne kövesd azokat az Asszonyokat, a' kik vissza - élnek Férjek' kedvezésével. Kerüld az olly Asszonyok' társaságát, kik (ha még most is találtnának) Férjekről rosszat beszélnek — azok, mind alacsony lélkű teremtések *). Kiváltképpen őrizkedj, hogy hitelt ne adj az ollyatén Hízkelkedőknek, kik az ifjú Házasokhoz gyakran bé tsúfznak, és a' tzeljok

go-

**) Ha ennek tellyesedni kellene, úgy sok esmerettségeknak szakadna végek, 's egyszersmind az asszonyi mulattságok közzül egy, megszűnne.

gonosz *). Férjed eránt való hűséged, egy legyen a' leg szentebb kötelességeid között. Tsinosan, és rendesen tartsad házádat; szíves légy Tselédidhez — a' Tselédek, Szolgák, szinte olly Emberek, mint az Urak. — Ha Gyermekekkel áld meg az Isten, azokat el ne kényesztess, és magadra ne szoktasd. A' leg figyelmesebb előrenézővel neveld őket — a' neveléstől függ az ember' bődogsága. Taníttasd őket mindenre, a' mi jó, hasznos, és szép — a' ki a' mai Világban elő akar menni, igen alkalmas legyen. Házasság életedben, ne tarts számot a' szüntelen tartó gyönyörűségekre. Vagynak olly idők, és állapotok, melyek keservet, és bűt hoznak magokkal. A' ki ezekhez előre el készül, könnyebben szenvedheti. Úgy élj, hogy számot adhass tetteidről, ha hirtelen történne is halálad; úgy valóban olly bődög lélezsz házasság életedben, a' milyen csak lehet valaki e' Világon.“ — *Minckudánna már a' Leányból Asszony lett, elmúltak az öröm-borongó napjai, és az ifjú Feleség egészen Férjének kezd élni; akkor az Anya, előbbi oktatásához még azokat teszi, melyekről addig, míg Leánya hajadon volt, nem olly világosan szólhatott. Már most nem úgy beszél, mint Anya; két Asszony beszél egymással. Barát-Asszony, a' Barát-Asszonyával: „Számptalan Ifjak' Seregéből lépett ki, úgymond, a' te Férjed, 's tégedet magáévé tett. A' te tulaj-*

*) Az úgy nevezetett Házi-Barátok (Haus-Freunde) a' leg veszedelmesebb Tsapodárok — ezek, nem csak azzal adóznak a' bé vett sok ebédért, vatsoráért, hogy Jótévjőket mások előtt rágalmazzák; hanem azon is iparkodnak, hogy a' Házasság között vissza-vonásokat szerezzenek, és úgy a' fertőben halázhassanak.

lajdon szíved választotta ötét. Öszve - keléstek már meg esett, és ezt úgy nézzed, mint olly forrást, melyből éltedben boldogságodnak leg nagyobb mértékjét merítheted. Kaptsold őt hovatovább erősebben magadhoz, nem egyedül külső kellemetességeddel, hanem a' vele való leg nyájasabb egyet-értéssel. A' te boldogságod a' legingadozóbb lábodon áll, ha külső szépségeden kívül egyéb istápja nintsen. Ez, nem tsak az efsztendők számával enyészik el, hanem még életed' leg jobb korában is, tsak egy betegség által is el hervadhat. Ha ezen kívül semmit se találnak rajtunk Férjeink, a' mi, erántunk lévő szerelmeket előttünk nyilvánvalóvá, bizonyossá tehetné, melly igen izomorú állapotra jutnánk annak el vesztésével! Hogy ha pedig szívünknek nemessége az, a' mi előttök érdemesekké teszen, úgy hozzánk vonzó szerelmek éltünknel is tovább tartandó. Minden magát előadó alkalmatossággal, adjad példáját nemesengondolkozásodnak; és ha olly tárgyak állanak elő, mellyek gyönyörködítő érzéseket gerjesztenek, te légy az első azoknak jelentésekben. Igazán, és változhatatlanúl szeresd azt, ki téged' Nemünknek számtalan Személyei közül ki választván, magáévá tett. Ő azon igyekszik, hogy téged boldoggá tehessen; néked pedig még annnyival nagyobb szerénységgel kell az ő boldogságának elő-mozdításán iparkodnod. Utáld valamint most, színt' úgy életed' fogytáig az ellene való hűség telenséget. Ez a' gonofzság, a' Férjeket is motskollya; de minket még jobban. A' hűségtelen Affzony gyalázata az ő Nemzettségének, mert a' természet ellen vétkezik, maradékait számot nem adható-képpen vegyíti öszve, 's Gyermekeit abba a' veszedelembe ejti, hogy Attyok által gyűlöltessenek. Ez az ő Férjére büntelenül többé soha se nézhet, annak szemeiből olvassa a' leg keservebb, leg betstelenítőbb szemre-hányásokat, és az egész jól gondolkozó Világtól utáltatik. Di-

tsőf-

tsőffégednek tartsad, hogy ha Férjedet úgy teheted, eránta való hűségedről bizonyossá, hogy még csak gyanúsága se lehessen ellened. Az a meg-elégedés, mellyel azután karjaid között repes, legyen azért a' te leg édesebb jutalmad, és ha őt éppen olly hívnek és tökéletesnek láthatod melletted, akkor azzal a' gyönyörködtető képzelődéssel hízelkedj magadnak, hogy ahoz, a' te valóságos hűséged is fokot adott. — Egy nemesen gondolkozó Férjfi se fog rajtunk kegyetlenkedni, tekintetbe fogja venni gyöngén lett alkotatásunkat; és annak mértéke szerént fog velünk bánni. De a' nemesen gondolkozó Álszony se felejtse el, a' Férjet illető nyájas tiszteletet. Ennek azt kell kívánni, hogy Férje minden Polgár-Társai' szemeiben tisztelet' tárgya legyen, és arra nézve ő adja meg néki leg először is a' tiszteletet. Haszontalan óhajtja azt, hogy Férjét Barátjai tiszteljék, ha maga csak imígy amúgy bán vele. Ő a' háznak feje, ő néki kell az azt illető minden gondoskodásokban leg inkább részeseülni; az azt fenyegető veszedelmeknek ellentállani, 's azt fenn tartani: azért, őt illeti a' legelső hely a' háznál. Inkább szolgálna gyalázatunkra, mint betsületünkre, ha a' Férjeinken való uralkodással ditsekednénk. Az által, őket valóságos bolondoknak hirdetnénk ki; és avagy nem szégyenlenénk e' Bolondok' Feleségei lenni? Az az Álszony, a' kinek Férje közönséges megvettetésben él, mindég együtt szenvedni azon gyalázat' terhét; mi módon igyekezhethet tehát azon, hogy Férjét utálatosá tegye? Hagyd úgy tehát ezt az állapotot, a' mint a' Természet rendelte, és a' mint jól is vagyon: hogy t. i. a' Férj legyen első a' háznál. Ő gondolja ki a' munkát, ő rendelje, végezze; te pedig légy segítségére, a' menyiben erőd 's tehetséged engedi.

A' többi következik.

Hor.

Horváth Országból, Károlyvárdáról írták ezen hónapnak 4-dikén, hogy a' múlt hón. 26. és 28-dik napjain, újjolag 519 Török Foglyokat adott légyen vissza részünkről a' *Rukavina*i Oberster, *Basinalukándl* a' *Pechi* és *Petrovátzi* Kapitányoknak kezekbe, kik ketten voltak, az említett Foglyok' által-vételére rendelve a' *Törökök'* részéről. A' ki adás, külömbkülömbféle tzeremoniák, 's költsönös barátság mutatások között ment véghez. Mivelhogy az azon tájon lévő *Törökök* nem adhattak többé *Austriai* Foglyokat tserébe vissza: tehát tsak arról adtak Bizonyság - Irásokat, hogy ők valósággal által vettek tőlünk ennyi 's ennyi Foglyokat; melly Bizonyság - Irásoknak hafznát lehet venni más ki-váltások' alkalmatosságával.

Austriai Belgyiom.

Minthogy a' közönséges tsendességnék Ellen-ségei azt is kezdték vólt a' fejébe verni a' Népnék, hogy a' Ts. 's Kir. Felség nem erőcsítette vólna meg áttallyában a' *Hágai* Eggyezést, melly lett *Austriai Belgyiomra* nézve a' múlt Elzt. Dec. 11-dikén, egy részről ugyan a' Ts. 's Kir. Ministter Gróf *Mercy d' Argenteau*, más részről pedig az *Angliai*, *Prussziai*, 's *Hollandiai* eggyesült Hatalmak' Ministtereik között: tehát ezen folyó Elzt. Mártz. 19-dikén egy meg-bíztató Jelenést tétetett e' dologban közönségeslé Ő Felsége, melly Jelenés mellé vólt az említett Eggyeslégnék, úgy nem külömben annak meg-erőcsítésének, vagy helybehagyásának is (*Ratificatio*) a' párja. — Ugyan Mártz. 19-dikén, más 3 Ts. 's Kir. Jelenések is adattak ki. Egyben ezek közzül, az eránt nyilatkoztatja ki magát Ő Felsége, hogy ha a' legfelsőbb Törvénycséken valamelly üresség esik: 3 Szemellyeket terjcszthetnek az említett Szécek Ő Felsége eleibe, kik közzül választhasson a' Felség Táblabirákat; és hogy a' *VI. Károly'* Diplomáját, melly által vették vólt 1736-dikban Sept. 12-dikén ezen

ezen hatalmat a' Tartománynak leg felsőbb Törvényisékei, Konstituzió' pontjaivá fogja tenni Ő Felsége; jelenti egyfzersmind abbéli akarátját, hogy a' felsőbb Törvényisékeknek Táblabirái ne változzanak; és hogy állandóul meg maradjon, a' mit ezen tárgyra nézve kívánnak minden Tartománynak polgári alkotványai, 's törvényes szokásai. — A' más két Jelentések, a' *Löveni* Universitást tárgyazzák. Az egyikben, újra vissza adatik azon jussa az Universitásnak, melly fzerént bizonyos *Praebendákat* (papi jótéteményeket, vagy megjutalmaztatásokat) osztogathat. A' másiknak az a' foglalatja, hogy mivel már régtől fogva tudva lévő dolog az, hogy a' felsőbb Tudományokra nézve változtatást kell tenni a' *Löveni* Universitásban; 's ahhoz képest egész meg határozással vagyon Ő Felsége, hogy a' Rendeikkel új tanítás' formájának felállítása eránt végezzen; tehát az alatt meg engedi, hogy más Universitásokban is szint olly foganatossan lehessen *Licentiátust* (egy, vagy más tudomány tanítására való fel szabadíttatást) nyerni, mint szintén a' *Löveni* Universitásban.

Apr. 8-dikán költ *Bruxellai* Tudósítás fzerént azt végezték közelébb tartott üléseikben a' *Brabantzai* Rendei, hogy következő kívánságait terjesszék Ő Felsége eleibe: úgymint 1.) A' *tolerantiális* parantsolatok töröltessenek el. 2.) A' *Revoluzio* alkalmatosságával tett költségek, közönségesen osztódjanak fel *Auszriai Belgyiornak* minden Tartományaira. 3.) 40,000 Nemzeti Katonákból álló Sereg állíttassék fel, mellynek Tisztjeit a' Rendei válasszák; mint ezt, maga tette vólt fel a' Tsáfzár, a' múltt 1790-dik Elztendőnek Mártzius hónapjában; és hogy az említett Seregnek fel állíttatása után takarodjanak haza *Belgyiomból*, a' most ott lévő Magyar, és Német Seregek.

A

* *

* *

* *

A' *Frantzia* Revoluzió' Ellenségeinek, nagyon innyek szerént tselekedett a' *Neuvidi* Ujság-Iró, hogy a' következő Levelet iratta Apr. 12-dikén az *Eliseumból* *Aretino* Péter által, egy *Fr. Ujság-Iróhoz* *Mirabóról*:

Ezen hónapnak 2-dikán, délelőtti 10 órakor érkezett ide *Mirabó*, a' felső Világról. *Cháron*-nal nagyon meg akadt völt: mert papiros-pénzel akarta ki fizetni; de az öreg Hajós vissza vetette néki morogva: „Nem kell úgymond nékem papiros pénzed, add meg; hiszem ma holnap vissza jöhet a' régi Pap-Világ; 's akkor osztán egy tők-magot sem ér ez a' papiros-pénz.“ — *Mirabó* azt gondolta, hogy az egész *Eliseum* ki fog eleibe szaladni. De meg tsalattatott, mért senki se ment más, *Belzebubón* kívül. *Smilis simili* gajdos. Az egyenlő természetűek hajlanak egymáshoz, 's hamar öszve barátkoznak). Hogy én szemébe akadtam *Mirabónak*, mindjárt meg szóllít: „*Oh Aretino! végefs engemet Solonhoz.*“ Én el vittem őtet ehez a' híres *Görög Törvényadóhoz*: de ez tsak meg nézte *Mirabót*, meg vonította a' vállát, 's egyet se szólott. — Azután a' *Frantzia* Nemességhez vezettem; ezen nevezetes Embert — bezzeg lett lárma: alig tudtunk el szaladni. — Onnan mentünk a' Papsághoz: 's hát a' Püspökök, Apáturak, Szerzetesek mindjárt exorcizáláshoz kezdtek. Mi, futásra vettük a' dolgot. — Nehány Hohérok, és Hohér-Inasok öszve találkoztak velünk, kik is meg látván *Mirabót*, egyszerire el kiáltották magokat: „Hogyhogy! hát itt van *Mirabó*? Az a' *Mirabó*, a' ki a' mi mesteriségünket el - kontárkodta — a' Párisi lámpás-tartóra való függesztéssel — fogd meg, kössük fel.“ — Innen is szaporán el-illantottunk. — Láttunk továbbá sok tisztes Atyákat, kik a' magok Gyermekeikkel együtt sétálgattak, 's ujjal mutatván

Mi.

Mirabóra, illy hasznos letzkét adtak Gyermek-
keiknek: „*Látjátok ezt a' tsuda Embert, a' ki*
rossz Fiú, és rossz Atya vala; következésképpen
nem tsuda, hogy rossz vége is leve.“ — Vezels
engemet a' Dámákhöz, mondá továbbá nékem
Mirabó: tellyesítettem ebbéli kérését is; de hogy
meg látta a' Felesége, nagyot sikóltott: „*Imhol*
jő úgymond az én Férjem, az én Hóhérom! —
Erre az egész Társaság széllyel szaladt, 's ma-
gunkban maradtunk. — No! vezels már most
engemet az Ördögökhöz, mondá végre a' *Mirabó*
Lelke! El ballagtunk a' pokolba. — Itt leg job-
ban fel kaptunk — mind nagy pukedliket vág-
tak az Ördögök; úgy meg vakaródtak örömben,
hogy szinte szikrádztak belé; ölelték, tsókolták
Mirabót, 's leg jobb Ördögöknek nevezték. —
Nem tudom eléggé ki magyarázni, a' Feketéknek
örvendezéseket. — *Lucifer*hez akarták vezetni
ezt a' felső Világról jött Ördögöt, tisztelet-tétel
végett; de nem vólt semmi kedve reá: „*Nem*
úgymond, nékem nints szándékom a' pokolban ma-
radni; még itt tyrannusi igazgatás' formája ural-
kodik — egyfzersmind azt sugja az Ördögök' fü-
lébe: *Nem akarnátok e' revolútziót indítani velem*
eggyütt, Lucifer ellen.“ Azok egészen el rémül-
tek, *Mirabó*' szavaira; 's hát azonban *Sustorikoló*
tűz közzül illyen szó hallatott: „*Mirabónak az*
lessz büntetése örökre, a' maga engedetlenségeért,
's nyughatatlan lelkéért — hogy minden Ördögök-
nek ő fogja tisztítani a' körmeiket.“ — Mindjárt is
egy kefét, 's tüzes posztót adtak a' kezébe, és
hozzá kellett fogni hivatalához. — El lehet gon-
dolni, hogy' tetzhetett ő nékie ez a' hivatal; a' fo-
gát is tsikorgatta mérgében: de mit vólt mit
tenni? Már most az Ördögök' körmök mellett
üzi böltselkedését!

Aretino

Aretino Péter, egygy *Arezzói* Nemes Embernek házaslágon kívül való Fia volt. 1492-dikben jött a' Világra. Ifjúságának kezdetétől fogva a' vers-írástra adta magát. Első próbát tett, a' *Gyónás* ellen készített Verseivel; tsak hamar azután a' koronás Fők ellen fogott pennát: azért is *Fejedelmek' Ostorának* neveztetett. *V. Károly* Tsáizár, 's *I. Ferentz Frantzia Országi Király* ajándékozták, tsak hogy ne írjon: de ezzel, nem hogy el halgattathatták volna, sőt még inkább neki szelesítették. Midőn *Afrikából* vissza tért volna, egygy arany lántzot küldött néki *V. Károly*. Erre azt mondta *Aretino*: „*Valóban mind őszve is igen tsekély jutalma ez, azon bolondságoknak, a' mellyeket én írtam.*“ — Történt, hogy *Titian*, és *Tintoret* nevezetű két Festők, őszve kaptak vólt egymással. *Aretino*, *Titiánnal* tartott, 's *Tintorét* ellen némelly motskolódásokat szóllott. *Tintorét* meg látja egykor, hogy éppen a' háza mellett ballag el, 's kérte, hogy menne bé hozzája. Alig lépett bé a' szobába, leg ottan bé zárta *Tintorét* az ajtót, 's egy pilztolyt ránt elő. Meg szeppen *Aretino*, 's kiált: „*Az Istenért Jakab! mit akarasz?*“ „*Meg akarlak mérni felele Tintorét, millyen nagy vagy; 's minekutánna meg mérte volna a' pilztollyal, mondá néki: „Ládd, nem is tudta, hogy hatodfél pilztolynyi magasságú légy, el mehettz Isten' nevében.*“ — Ditsérték vólt egy helyen, hogy ámbátor sokat tsúfolkodott Irásaiban: az Isten ellen ugyan tsak még sem írt. „*En, nem esmerem az Ijient, mondá Aretino, azért nem is tudok róla semmit is mondani.*“ — Különös módra költözött el e' világról. Egy Társaságban lévén t. i. olly rendkívülvaló nevetésre talált valamelly tárgyon fakadni, hogy hanyatt esett a' székkal egygyütt, 's ki-tört a' nyaka, életének 66-dik éltzendejében.

Múlats.

Múlatságos Történet.

Fridrik Király, nem igen sokat szokott vólt a' maga ruhájára ügyelni, főkép' had' idején: rá vette magát még is egykor, a' 7 esztendő's háború' alkalmatosságával *Lipzában* (a' hol vólt a' főkvártély), hogy egy formaruhát tsináltasson. El küldött tehát Szaboért; de a' ki nagyon megvárakoztatta a' Királyt. Sokára tsak ugyan elérkezett; egy 2 lovas szép kotsin, 's bé vitetett a' Királyhoz. Egész Minisler formára vólt öltözködve: fekete bársony ruhában; feje' selyem harisnyában, órássan, gyűrűssan, kardossan; 's a' nadrágán és tzipőjén lévő tsattok kövekkel vóltak ki-rakva. — A' Király úgy tettette, mintha nem vette volna észre a' hozzája bé menetelét. Végre el únta a' Szabó a' talpalást, 's még szólítja a' Királyt, mit méltóztatna parantsolni? ő úgymond az a' Szabómester, kinek szereztséje lenne; ő Felsége' számára egy formaruhát készíteni. Akkor szólal meg a' Király: hát Kend a' Szabó? Egyéb parantsolni valóm nints, hanem tsupán azt akartam meg mondani, hogy vitesse Kend magát ismét haza; 's olvassá el *Dániel Proféta'* 8-dik Rész. 8-dik versét. A' szegény Szabónak tsak le esett az álla, ezen nem várt feleletnek hallására; 's haza tért meg szomorodva. Mihe-lyest bé ért szobájába, vette mindjárt Bibliáját kezébe; 's ki kereste a' Sz. Írásbéli helyet; melyet a' Király adott letzkéül eleibe. Akkor még inkább meg szompolyodott, mert ezeket a' kemény beszédekét kéntelenítettett magára olvasni: „*A' ketske-bak azért igen naggyá lön, és mikor legnagyobb erejében vólna, el törék a' nagy szaru, 's annak helyébe négy sugár szarvak növének az Égnek négy részei felé.*”

Küldjük az U u árkust; az Ország - Gyűlése' Historiájából.

Költ *Bétsben*; April. 22-dik napján 1791.